

POVESTEA LUI DANIEL

BĂRBAT ROM HOMOSEXUAL

LA INTERSECȚIA MAI MULTOR LUMI

Povești de viață ale unor persoane rome și rome LGBTQ+

Într-o societate care sancționează diferențele individuale și care atașează cu prea mare ușurință etichete dăunătoare celor care nu se conformează majorității, romii și persoanele LGBTQ adesea navighează diferitele domenii ale vieții cu dificultate. Nu de puține ori sunt aspru judecați sau marginalizați, iar în spațiul public sunt mai degrabă invizibili, mulți dintre ei alegând să nu-și dezvăluie identitățile dintr-o încercare de a se proteja.

Noi credem în puterea poveștilor personale de a învinge prejudecățile, etichetările simpliste și chiar discriminarea. De aceea vă prezentăm poveștile de viață a cinci persoane rome, dintre care patru LGBTQ, din întreaga țară, cu experiențe de viață foarte diferite, cu niveluri de educație și profesii diverse, la fel ca personalitățile lor. Sunt povești despre căutări personale și auto-descoperire, bucurii și victorii personale, despre traume și vindecare, despre greutăți și povești de dragoste. Este vorba de **Adina**, femeie romă; **Dora**, persoană romă maghiară non-binară; **George**, bărbat rom homosexual; **Izabella**, femeie romă lesbiană și **Daniel**, bărbat rom homosexual. Poveștile lor sunt prezentate sub forma unor interviuri asupra cărora s-a intervenit minimal, tocmai pentru a rămâne fideli vocilor lor autentice: numele proprii au fost schimbate pentru a proteja identitatea persoanelor intervievate, detaliile care ar duce la identificarea persoanelor intervievate au fost eliminate, iar răspunsurile au fost pe alocuri editate pentru fluiditatea textului.

Răspunsurile din cadrul acestor interviuri reprezintă exclusiv opiniile persoanelor intervievate, și nu punctul de vedere oficial al Centrului de Resurse Juridice (CRJ) și al partenerilor din acest proiect.

Materialul face parte din proiectul „[INTERSECT - Altfel despre discriminare](#)”, coordonat de Centrul de Resurse Juridice (CRJ), în parteneriat cu Centrul de Acțiune pentru Egalitate și Drepturile Omului (ACTEDO), Asociația MozaiQ și Uniunea Civică a Tinerilor Romi din România (UCTRR).

Pe parcursul interviului este folosit cuvântul ‘rrom’ sub această formă la cererea lui Daniel, care utilizează termenul și variațiile acestuia în varianta cu doi de ‘r’.

CE DOREȘTI SĂ ȘTIE LUMEA DESPRE TINE?

Cine este Daniel?

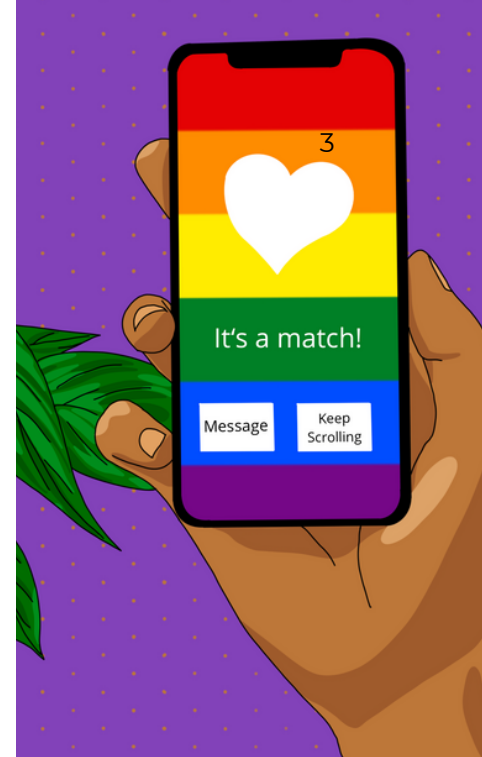
Am 22 de ani, sunt student la două facultăți, lucrez în mall pe post de casier și stau în București de 4 ani. Sunt de etnie rromă și fac parte și din comunitatea LGBTQ+, sunt gay.

TE-AI CONFRUNTAT VREODATĂ CU SITUAȚII ÎN CARE AI FOST NEÎNDREPTĂȚIT, DISCRIMINAT DIN CAUZA ETNIEI SAU A ORIENTĂRII SEXUALE?

Nu am fost discriminat pentru că sunt LGBTQ+ și sper că nu voi fi nici în viitor. Dar pe partea etnică, da, am fost. În mediul academic, la prima facultate, eram singura persoană de etnie rromă din grupă. Și au aflat câțiva colegi că am intrat pe locurile de rromi și o colegă, care nu mă suporta și mă făcea să mă simt foarte nașpa, îmi spunea tot timpul că de ce am intrat eu la facultatea asta, că de ce n-am intrat cu media mea...

Tot acolo, am ieșit odată la tablă să răspund la un exercițiu. Și mi-a spus profesoara „Auzi, tu ai luat bacul la mate? Cu cât?”. Era logic că luasem bacul dacă ajunseseam la facultate. Apoi mi-a zis să merg înapoi în bancă. Și tot încercam să răspund la oră, pentru că erau niște exerciții la care știam să răspund. Eu nu am nicio treabă cu matematica, dar atunci chiar eram singurul care a înțeles și voiam să ies la tablă. Am tot ridicat mâna și mi-a zis „Altcineva, altcineva?”. Și n-a mai scos pe nimeni, pentru că nu a mai vrut nimeni să iasă și pe mine n-a vrut să mă scoată.

Tot pe criteriul etnic, pe o aplicație de dating pentru persoane gay am fost discriminat de o persoană din comunitatea LGBTQ+. Am mai vorbit, apoi am făcut schimb de poze și mi-a zis apoi că dacă aș fi fost puțin mai alb ar fi ieșit cu mine la o întâlnire, dar așa nu...că nu-i plac persoanele mai închise la culoare. Și asta a fost penibil și m-a făcut să mă simt groaznic. Îți dai seama, din toate întâmplările astea, stima de sine începe să scadă ușor-ușor. Astea sunt câteva exemple care m-au marcat, care au lăsat o urmă, și îmi amintesc de ele.

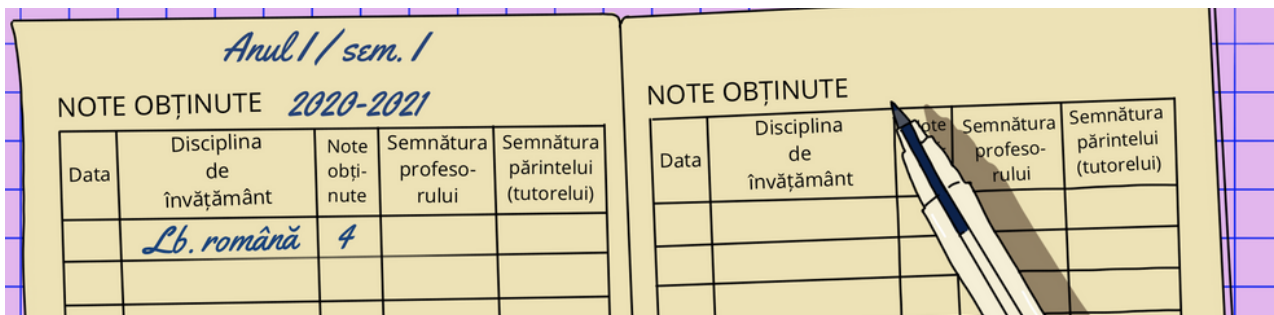
CE VÂRSTĂ AVEAI ATUNCI CÂND AI SIMȚIT CĂ OAMENII DIN JUR TE TRATEAZĂ DIFERIT DIN CAUZA ETNIEI SAU A ORIENTĂRII SEXUALE?

În sat de unde sunt eu, suntem împărțiți în zone. Într-o parte sunt persoanele de etnie rromă și în cealaltă parte sunt românii, gagiii. Școala primară și grădinița sunt în sector la noi, dar școala gimnazială este în partea cealaltă. Noi, rromii, mergeam în cealaltă parte la școala gimnazială, unde tot timpul eram ultima literă. Erau trei clase, A, B, C și noi eram C-ul. Și tot timpul ne tratau diferit ceilalți... ne ziceau „Tu ești de la C”. Toți eram de etnie rromă în clasa respectivă.

Cred că a fost discriminare și asta... Eram în clasa a VI-a și o fată s-a lovit la picior, i-a pus cineva o piedică sau ceva și s-a lovit. Eu atunci eram la spălător, ca să spăl buretele. Și au dat vina pe mine că am făcut eu asta. Diriginta ei a început să mă jignească, când eu nu făcusem absolut nimic. Nici nu știam cum o cheamă sau cine este. A doua zi m-am trezit cu tatăl ei la școală și mi-a zis că vin eu de acolo din ț*****e și fac aici tam-tam. Când eu habar n-aveam cine este, nu făcusem nimic. Dar au dat vina pe mine așa... random. Asta a fost pe partea etnică.

Pe partea de LGBTQ+, încă din generală aveam așa... gesturi feminine și tot timpul băieții de acolo îmi spuneau „fetița”. Mai este și o chestie amuzantă și jenantă în același timp. Seara, când ieșeam de la ore, veneau românii și îmi puneau mâna la fund. Deci nu-mi vine să cred... eram clasa a V-a, a VI-a, să se întâmple chestii de-astea...

Și apoi, și în liceu am fost discriminat atât pe criteriul etniei, cât și al religiei, pentru că eu am fost născut și crescut într-o altă religie. Eu nu ieșeam cu ceilalți copii pe afară, îmi vedeam de treaba mea, iar ei râdeau de mine pentru că nu făceam ce făceau ei. Și cum eram de etnie rromă, trebuia să stau tot timpul singur. Aveam două prietene care și ele s-au transferat de la un liceu și m-am transferat și eu din alt liceu acolo, și eram toți trei uniți, pentru că eram doar noi 3 rromi în clasa aceea.

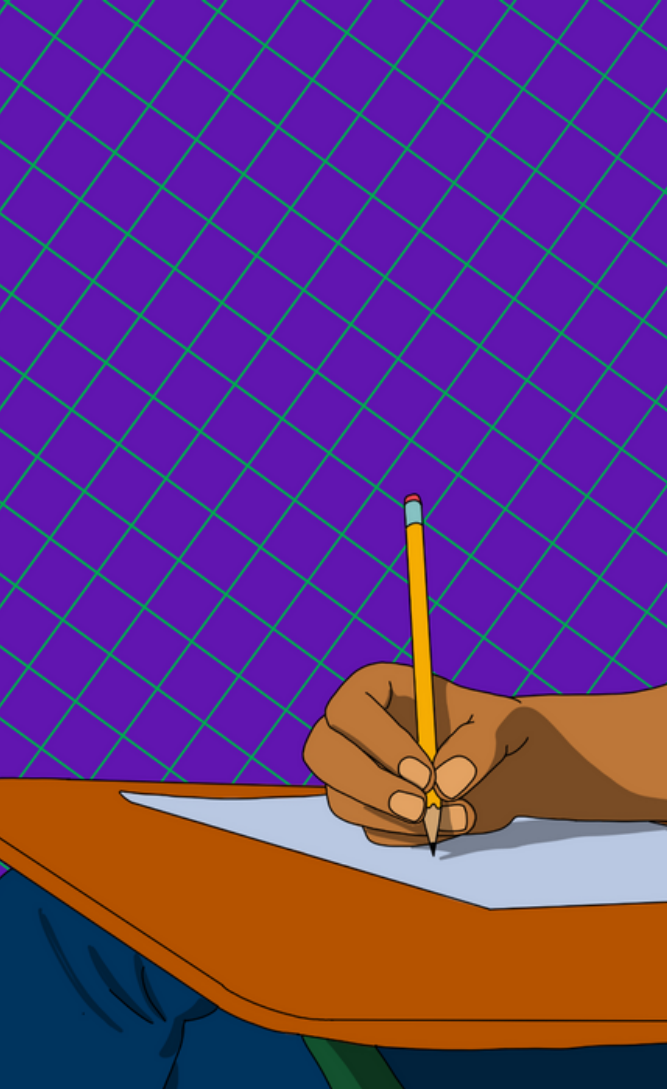

CUM ESTE EXPERIENȚA TA LA FACULTATE?

Simți că îți e mai greu decât celorlalți colegi să îți faci prieteni sau să iei note bune?

Da... La facultatea pe care o termin acum, în anul I, la un curs de limba română, noi eram patru studenți rromi. Doar noi patru am rămas cu restanță la cursul ăsta de limba română. Nu înțelegeam de ce am rămas, pentru că lucrarea mea nu era de 4, dar ne-a picat profesoara. În rest, toți au trecut. Eu am depus contestație, dar tot 4 mi-a pus, pentru că tot ea mi-a corectat lucrarea. Apoi, m-am dus în sesiunea de restanțe și profesoara mi-a spus de la început, „Tu ești băiatul care a depus contestație, nu? Ai luat 4, să știi”. Deci tot 4 am luat la restanță. Și era să intrăm toți în semestru de grație din cauza acestei profesoare.

Apoi în anul II, când am mers cu anul I să dau examenul, am făcut o lucrare care nu era de nota 5. Am lucrat foarte mult la testul ăla... era de cel puțin 8 lucrarea aia. Dar mi-a pus un 5, să mă treacă, să nu rămân în semestru de grație. Acum, în anul III am făcut din nou cu ea în ambele semestre și m-a lăsat din nou restant și la materia asta. Toți au trecut, în afară de mine și de un coleg care este și el rrom, dar el s-a retras. Eu am rămas acolo și încă sunt restant și trebuie să dau acum restanța în vară. Deci istoria se repetă. Dar nu am ce să fac... Dacă mă pun rău acum, să fac plângeri sau ceva, la master tot cu ea voi face, deci va fi în continuare același lucru. Sper doar să mă treacă în final.

DAR LA LOCUL ACTUAL DE MUNCĂ CUM ESTE?

Simți că e un mediu mai inclusiv?

Nu... La locul de muncă, în prima zi în care am început să lucrez, șefa mea a spus că „îi urăște pe evrei mai mult decât îi urăște pe ț*****”. Eu fiind de etnie rromă, ea mi-a zis acest lucru...am rămas așa... șocat. Și i-am spus: „sunteți o rasistă, cum puteți să spuneți lucrul ăsta?”. Și mi-a spus „crezi că dacă eram rasistă, te mai angajam aici la magazin?”. Și le-am mai spus că dacă vor mai folosi acest termen de „ț*****” în fața mea, eu pot merge la CNCD să fac o plângere pentru discriminare la locul de muncă. Le-am atras atenția de la început să nu mai folosească acest termen în fața mea, pentru că este jignitor, are un sens peiorativ. Dar acum s-au potolit și nu mai folosesc în preajma mea acest termen. Mai au unele scăpări, dar mai trec cu vederea și nu mai este ca la început.

În procesul de angajare nu am avut nicio problemă. Oricum, nu sunt așa deschis și vizibil în ceea ce privește orientarea mea sexuală. Nu fac lucrul ăsta, pentru că în viitoarea mea carieră nu prea dă bine și încerc să fiu cât de discret pot. Dacă mă întreabă cineva, spun că sunt gay, nu mint sau ceva. Mi-am găsit posturi de muncă foarte ușor, a fost chiar OK. Practic, discriminare am experimentat mai mult la școală și în comunitatea LGBTQ+.

AI FĂCUT VREUN DEMERS ÎMPOTRIVA UNEI SITUAȚII DE DISCRIMINARE?

Nu, nu am făcut. Dacă la muncă ar fi continuat să folosească acest termen în preajma mea, aș fi mers la CNCD să fac o plângere, dar n-a fost nevoie, pentru că au înțeles și au avut bunul simț să nu-l mai folosească în preajma mea.

CUM A FOST EXPERIENȚA TA DE COMING OUT?

La 15 ani nu puteam să accept ideea asta. Știam de mai de mult că îmi plăceau băieții, dar nu puteam să accept. Fiind și de altă religie, nu puteam accepta. Voiam să mă sinucid din cauza asta, voiam să mă spânzur. Și mama mea m-a văzut când mergeam în spatele curții unde voiam să fac acest lucru nebunesc, ce acum nu mai este, a dispărut. Mi-a zis să îi spun ce am, pentru că simțea că am ceva. Nici nu puteam să spun cuvântul, să pronunț cuvântul „gay” sau „homosexual” sau „p*****” sau orice. Și i-am cerut o foaie și un pix să-i scriu. L-a chemat și pe tata, am mers în casă să vorbim. M-a întrebat de ce cred eu asta. Nu puteam să le spun că vreau să fac sex cu un bărbat, le-am spus că mai întorc capul după băieți și mă mai uit. Și au zis că e normal, că și ei se mai uită după unul-altul cum e îmbrăcat sau ceva.

Și apoi, m-au întrebat dacă vreau să fac sex cu un bărbat și le-am spus că nu. Dar în mintea mea era da. Și mi-au spus că și dacă aș fi, și dacă nu, nu sunt nici primul și nici ultimul și că ei mă vor iubi orice ar fi, pentru că sunt copilul lor. Și a rămas că este doar o fază trecătoare.

Între timp eu am avut o relație cu o fată o perioadă și nu mă simțeam atras de ea. Fusese doar așa, să vadă ceilalți. Și acum 3 ani eram în străinătate cu sora mea și intrasem într-o stare de depresie. Pur și simplu plângeam noaptea. Ieșeam de la muncă la 2 dimineața, mergeam acasă, făceam un duș, apoi ieșeam afară în parc și plângeam și urlam. Și asta a durat câteva zile bune. Nu mâncam... Pur și simplu nu puteam să mă accept, nu puteam. Și sora mea nu știa ce să-mi facă și a sunat-o pe mama. I-am zis „Știi chestia aia pe care ți-am spus-o acum câțiva ani? Asta este...”. Și ea a zis „Și de-asta trebuie să plângi tu?”. Și i-am zis că da și am întrebat-o dacă mă va mai iubi și ea spus „Tu ești prost? Normal că o să te iubesc, că ești copilul meu”. Dar în schimb, tata nu a vorbit cu mine o perioadă scurtă, cam o lună. Dar le întreba pe mama și pe sora mea tot timpul ce fac. Dar eu mă simțeam nașpa, pentru că eu stăteam în casă cu sora mea și pe ea o suna, dar pe mine nu mă suna. Dar m-a sunat de ziua mea. Apoi, când am plecat din străinătate și am venit în România, au venit și ei, pentru că și ei erau plecați din țară. Și de atunci, relația noastră s-a încheșat foarte mult. Ne înțelegem foarte bine acum, cu amândoi mă înțeleg foarte bine acum și nu ne-am mai certat de-atunci. Eu oricum sunt foarte mămos, sunt băiatul mamei și al tatei, dar acum nu se mai pune problema să nu vorbim, ne înțelegem foarte bine. Mă sună tot timpul și vorbim la telefon. Mama mă sună zilnic și tata la fel, ori el nu prea făcea asta mai de mult, dar acum o face. Deci a fost un caz fericit. Bine, tata încă îmi mai spune că ar trebui să îmi găsesc și eu o fată. Ca orice părinte, speră să fie... dar nu o să fie cazul.

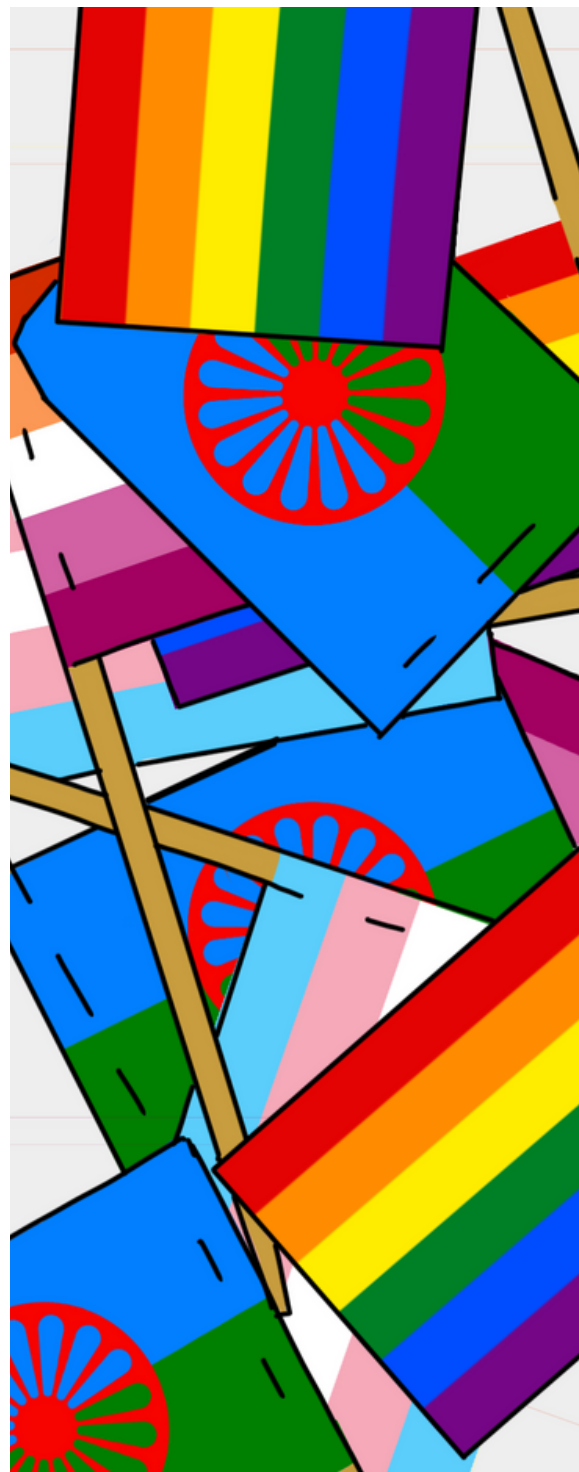

TE SIMȚI ACCEPTAT DE COMUNITATEA LGBTQ+ PENTRU CĂ EȘTI RROM?

Dar de comunitatea rromă pentru că ești LGBTQ+?

Nu în totalitate. Cam 50/50. Cum ți-am dat și exemplul acela cu persoana cu care vorbisem și care mi-a zis că dacă aș fi fost puțin mai alb, am fi vorbit. Și am mai întâlnit persoane care mi-au dat mesaj random; „ești o cioară”, „v-aș omori”. Nici măcar nu vorbisem înainte, doar s-a trezit să-mi dea așa, un mesaj pe aplicație. Deci nu pot să zic că sunt acceptat în totalitate, doar 50/50. De exemplu, prietenul meu cel mai bun este gagiu, român, și ne înțelegem foarte bine și nu s-a pus problema de discriminare sau ceva. Dar, depinde de persoană, de mentalitate. Un exemplu pe care-l dau tot timpul: dacă din 10 rromi, 9 sunt medici, profesori, doctori, dar unul fură, reacția lumii e că „vai, ai dracu' ț*****, uite ce au făcut”. Dar dacă este invers și acela e român, se zice „al dracu' om”, nu se generalizează.

Pe cealaltă parte, eu nu fac parte dintr-o familie tradițională, deci nu se pune problema de asta. Sora mea știe de mine că sunt gay și mă acceptă așa cum sunt. În schimb ceilalți din familie nu știu, cum ar fi bunicii, mătușile... Ei nu știu și nu o să afle prea curând probabil. Dar nu știu cum să răspund la întrebarea asta, pentru că nu știu.

**DACĂ DIN 10 ROMI, 9 SUNT
MEDICI, PROFESORI,
DOCTORI, DAR UNUL FURĂ,
REAȚIA LUMII E CĂ „VAI, AI
DRACU' Ț*****, UITE CE AU
FĂCUT”. DAR DACĂ ESTE
INVERS ȘI ACELA E ROMÂN,
SE ZICE „AL DRACU' OM”,
NU SE GENERALIZEAZĂ.**

DANIEL \\ BĂRBAT ROM HOMOSEXUAL

CUM ȚI SE PARE CĂ SUNT PREZENTATE ÎN SPAȚIUL PUBLIC PERSOANELE RROME ȘI PERSOANELE LGBTQ+?

După cum am văzut în perioada cu izolarea, și Băsescu vorbea despre ț***** în public și în mass-media. Dacă spui ceva de ț*****, automat trebuie să fie ceva nașpa, sigur au făcut ceva rău. De-asta eu încerc să evit pe cât posibil aceste anturaje. Nu e văzut bine... Mai ales că discriminarea este dublă în cazul meu, de exemplu, pentru că sunt și gay, și de etnie rromă. Nu sunt în totalitate de etnie rromă, dar spun că sunt de etnie rromă. Și vine din două părți și e greu. Dar oricum, nu sunt văzute bine. Mai auzeam în metrou cum vorbeau unii despre ț*****, „al dracu ț*****, uite ce a făcut”. Nu am auzit mai mult, dar am auzit acest termen și a fost așa... groaznic. Dar încerc să mă distanțez pe cât se poate.

Oamenii ar trebui să-și schimbe gândirea, să fie mai open-minded, să fie mai deschiși la minte. Până la urmă nu suntem oameni cu toții? Hai să-ți dau un exemplu. Bomboanele M&M's, când le mănânci au același gust, aceeași textură, au alunița aceea înăuntru, sunt gustoase. Doar că în exterior diferă culoarea: unele sunt roșii, altele verzi, altele albastre. Nu contează exteriorul, contează interiorul. La asta ar trebui să se gândească. Nu contează cum ești în exterior sau ce orientare sexuală ai sau de ce etnie ești. Contează cum ești tu ca om. Dacă eu voi fi, de exemplu, foarte bun în viitoarea mea carieră, cu ce te afectează pe tine că eu sunt de etnie rromă sau că sunt gay și îmi fac treaba foarte bine și am rezultate foarte bune în ceea ce fac?

NE POȚI ÎMPĂRTĂȘI DIN EXPERIENȚELE TALE POZITIVE CA BĂRBAT RROM GAY?

Să mă distrez în club. Eu înainte de a veni în București, la mine în oraș stăteam toată ziua în casă și învățam și nu eram așa deschis pe partea asta de a fi gay. Și aici, în București am început să fiu mai open-minded, să mă deschid. Și am început să mă distrez, să mă simt bine. Totodată, am fost și voluntar la o asociație care se ocupă cu testarea persoanelor gay, trans și a persoanelor de etnie rromă pentru diverse boli cu transmitere sexuală. Și, fiind gay, m-a ajutat să mai cunosc persoane, să mă integrez, să-mi fac mai multe cunoștințe prin intermediul asociației. Acum și cu proiectul INTERSECT, și cu MozaiQ, de care nu știam înainte, am participat la diferite proiecte, am câștigat și niște bani. Dar nu m-am dus pentru bani, am căutat cât mai mult să mă implic în activități, să cunosc mai mulți oameni, persoane minunate cu care mai vorbesc, să ieșim, am reușit să învăț lucruri noi și să mă dezvolt. Deci, dacă nu aș fi fost de etnie rromă și din afara comunității LGBT, nu aș fi avut ocazia asta.

Materialul „Povestea lui Daniel” face parte din proiectul „[INTERSECT - Altfel despre discriminare](#)”, coordonat de Centrul de Resurse Juridice (CRJ), în parteneriat cu Centrul de Acțiune pentru Egalitate și Drepturile Omului (ACTEDO), Asociația MozaiQ și Uniunea Civică a Tinerilor Romi din România (UCTRR).

© Centrul de Resurse Juridice, 2021

Această publicație este protejată de drepturile de autor, dar poate fi reprodusă prin orice mijloace, gratuit, fără permisiune prealabilă, în scopuri didactice, jurnalistice sau academice, dar nu în scop comercial. Pentru reproducerea în orice alte condiții, este necesară permisiunea în scris a organizației Centrul de Resurse Juridice.

Design grafic și ilustrații: Oana Dorobanțu

Interviu de: Antonia Boilă

Corectura: Amalia Tihon

Proiect finanțat de Programul Drepturi, egalitate și cetățenie al Uniunii Europene (2014-2020).
Conținutul prezentului material reflectă exclusiv poziția oficială a autorilor și este responsabilitatea acestora, în întregime.
Comisia Europeană nu își asumă niciun fel de responsabilitate pentru modul în care pot fi folosite informațiile conținute în material.